

SOSYOLOJİ

Tony Bilton - Kevin Bonnett - Pip Jones - Tony Lawson
David Skinner - Michelle Stanworth - Andrew Webster

Çeviren: Özlem Akkaya

Bu kitabın yayın hakkı SİYASAL KİTABEVİ'ne aittir. Yayınevinin ve yayınlayıcısının yazılı izni alınmaksızın kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz, hiçbir şekilde kopyalanamaz, çoğaltılamaz ve yayınlanamaz.

SOSYOLOJİ

Yazarlar: Tony Bilton - Kevin Bonnett - Pip Jones - Tony Lawson - David Skinner
Michelle Stanworth - Andrew Webster

Çeviren: Özlem Akkaya

Çeviri Editörü: Güney Çeğin

Yayın Yönetmeni: Gülşen Demirci

Kapak ve Grafik Tasarım: İrem Nur Acar

©Siyasal Kitabevi Tüm Hakları Saklıdır.

1- 4. Baskı: Ankara, Siyasal Kitabevi

5. Baskı: Aralık, 2025

ISBN No: 978-625-6586-45-1

Siyasal Kitabevi-Ünal Sevindik

Yayıncı Sertifika No: 14016

Şehit Adem Yavuz Sok. Hitit Apt. 14/1

Kızılay-Ankara

Tel: 0(312) 419 97 81 pbx

Faks: 0(312) 419 16 11

e-posta: info@siyasalkitap.com

<http://www.siyasalkitap.com>

Baskı: Dedemat Matbaacılık

Sertifika No: 70086

Melih Gökçek Bulvarı 1447 Cadde No: 37

İvedik Organize Sanayi Yenimahalle- Ankara

Tel: 0507 932 59 30

Dağıtım: Siyasal Kitabevi

Şehit Adem Yavuz Sok. Hitit Apt. 14/1

Kızılay/Ankara

Tel: 0(312) 419 97 81 pbx

Faks: 0(312) 419 16 11

e-posta: info@siyasalkitap.com

<http://www.siyasalkitap.com>

Instagram: kitabevisiyasal

X: kitabevisiyasal

SOSYOLOJİ

İçindekiler

İçindekiler (Özet)	V
İçindekiler (Genişletilmiş)	XII
Kutular Listesi	XV
Tablolar Listesi	XIX
Grafikler Listesi	XXI
Şekiller Listesi	XXIII
Önsöz	XVV
Kitabın Kullanımı	XXVII
Teşekkür	XXIX

Kısım 1

1. Ünite: Giriş: Modern Toplumu İncelemek 1

- 1- Bugün Toplumu İncelemek 2
- 2-Modernitede Yaşamak 24
- 3-Küreselleşme ve Modernite 46

Kısım 2

2. Ünite: Toplumsal Ayrımlar ve İktidar 73

- 4-Toplumsal Ayrımlar 74
- 5- Toplumsal Sınıf 104
- 6- Toplumsal Cinsiyet İlişkileri 140
- 7- Irk ve Etnisite 176
- 8- İktidar, Siyaset ve Devlet 210

Kısım 3

3. Ünite: Modern Toplumsal Yaşamın Farklı Boyutları 251

- 9- Aile Hayatı 252
- 10- Eğitim 288
- 11- İş ve İş Dışı 328
- 12- Medya (*James Stanyer*) 364
- 13- Sağlık, Hastalık ve Tıp 392
- 14- Suç 422
- 15- Bilgi, Din ve İnanç 454

Kısım 4

4. Ünite: Sosyolojik Kuram ve Yöntem 485

- 16 – Sosyolojik Araştırmanın İlkeleri 486
- 17 – Klasik Toplumsal Kuram, Feminizm ve Modernite 514
- 18 – Toplumsal Yaşamın Oluşumu: Eylem ve Anlam Kuramları 546
- 19 – Modernite, Postmodernite ve Toplumsal Kuram 654

- Terimler Sözlüğü 591
- Konu Dizini 603
- Kaynakça 625

İçindekiler tablosu (genişletilmiş)

Kutular Listesi	XV
Tablolar Listesi	XIX
Grafikler Listesi	XXI
Şekiller Listesi	XXIII
Önsöz	XXV
Kitabın Kullanımı	XXVII
Teşekkür	XXIX

Kısım 1

1. Ünite: Modern Toplumu İncelemek 1

1 – Bugün Toplumu İncelemek 2

Toplumsal Yaşam Bilmecesi 4

Toplumda yaşamak 6

Toplumu Anlamak 7

Örnek: Ebeveynler ve çocuklar 8

Rasyonalite, güven ve deli danalar 9

Düşünsel Sosyoloji 13

Toplum ve Özne: Toplumsal Bağlam İçinde Birey 15

Biyolojik, psikolojik ve ekolojik etkenler 15

İnsan yaşamı üzerindeki toplumsal etkiler 16

Kurallara göre oynamak: Normlar, değerler ve toplumsal sınırlamalar 17

Özne ve Toplum: Yaratıcı Toplumsal Eylem 18

“Düşünüyoruz, öyleyse varız.” Bilinçli aktörler, yaratıcılık ve faillik 18

“Diğerleri de bizim gibi düşünüyor.” Kimlik, kendilik ve etkileşim 19

Yaratılan ve yaratan olarak insanlar: Yapı ve fail ikiliği 19

Fırsatlar ve sınırlılıklar: Hem olanak sağlayıcı hem sınırlayıcı olarak toplumsal yaşam 20

Sonuç 21

Bölüm Özeti 21

2 – Modernitede Yaşamak 24

Giriş 26

Modernitenin Kökenleri 27

Modernleşme Süreci: Zamanın ve Mekânın Dönüşümü 29

Sanayi Kapitalizmiyle Yaşamak 29

İşçi olarak yaşamak 30

Tüketici olarak yaşamak 31

Rasyonaliteyle Yaşamak 33

Yeni Bir Din Mi? Bilim ve Teknolojiyle Yaşamak 35

Ulus-Devlette Yaşamak 37

Kamusal ve Özel Alanda Yaşamak 39

Kamusal yaşam 39

Özel yaşam 41

Postmodernitede mi Yaşıyoruz? 42

Bölüm Özeti 44

3 – Küreselleşme ve Modernite 46

Giriş 48

Küreselleşme ve Modernite 50

<i>Zaman ve mekânın ayrışması</i>	51
<i>Toplumsal sistemlerin köksüzleşmesi</i>	52
<i>Toplumsal ilişkilerin düşünömselleşmesi</i>	52
Küreselleşme Tartışması	55
<i>Hiperküreselciler</i>	55
<i>Şüpheliler</i>	56
<i>Dönüşömcüler</i>	56
Üretimin Küreselleşmesi: Ulusötesi Şirketler	57
<i>Yansımalar</i>	60
Kültürün Küreselleşmesi	60
<i>Kültürel emperyalizm</i>	61
Küreselleşme ve Siyasal Değişim	64
<i>Yeni bir dünya düzeni mi?</i>	66
<i>Endüstriyel ve teknolojik yansımalar</i>	67
<i>Stratejik yansımalar</i>	68
<i>İdeolojik yansımalar</i>	69
Bizi Nasıl Bir Gelecek Bekliyor?	69
Bölüm Özeti	70

Kısım 2

2. Ünite: Toplumsal Ayrımlar ve İktidar 73

4 – Toplumsal Ayrımlar 74

Giriş	76
“Toplumsal Ayrım” Ne Demek?	77
Temel Sosyo-Ekonomik Ayrımlar: Servet ve Yoksulluk	79
<i>Servet</i>	80
<i>Yoksullar ve alt sınıf</i>	83
Toplumsal Dışlanma Örüntüleri	88
Yaşam Seyri	89
<i>Gençler</i>	90
<i>Yaşlılar</i>	93
Engellilik	97
Sonuç	101
Bölüm Özeti	101

5 – Toplumsal Sınıf 104

Giriş	106
Toplumsal Sınıfı Anlamak	107
<i>Marx’ın mülkiyet ilişkileri kuramı</i>	107
<i>Weber’in pazar ilişkileri kuramı</i>	110
<i>Toplumsal sınıfın sınıflandırılması</i>	112
Toplumsal Sınıfın Yeniden Üretimi	113
<i>Orta sınıf</i>	114
<i>İşçi sınıfı</i>	118
Emek Piyasasındaki Değişimler	121
<i>Ekonominin yeniden yapılandırılması</i>	123
<i>Emek piyasasının kutuplaşması</i>	124
<i>Üretimin küreselleşmesi</i>	126
<i>Sınıfsal yeniden üretim mi?</i>	127
Toplumsal Hareketlilikteki Yansımalar	128

<i>Hareketlilik örüntülerindeki değişimler</i>	129
Toplumsal Sınıfın Devam Eden Önemi	131
Sonuç	136
Bölüm Özeti	137

6 – Toplumsal Cinsiyet İlişkileri 140

Giriş	142
Erkekler, Kadınlar ve Toplumsal Cinsiyet Farklılığı	143
<i>Toplumsal cinsiyet ve beden</i>	145
<i>Toplumsal cinsiyetlendirilmiş insanlar olmak</i>	148
<i>Toplumsal cinsiyetlendirilmiş bir toplum yaratmak</i>	153
İş Bölümü	155
<i>İş gücünün feminizasyonu</i>	157
<i>İstihdamda toplumsal cinsiyet temelli ayrışmanın sonuçları</i>	160
Çocuk Sahibi Olma ve Çocuk Bakımı	163
Popüler Kültür ve Medya	165
Cinsellik	168
Bölüm Özeti	172

7 – Irk ve Etnisite 176

Giriş	178
İrksal Eşitsizlikler: İngiltere Örneği	181
<i>Savaş sonrası göç: Küresel ve yerel faktörler</i>	182
<i>Eşitsizlik örüntüleri</i>	184
<i>Değişim işaretleri mi?</i>	188
Eşitsizlikleri Açıklamak: Dışlama Pratikleri ve Yapıları	189
<i>İrkçiliğin etkisi</i>	190
İrk, Kültür ve Kimlik	194
<i>İrkçi söylemin değişen niteliği</i>	195
<i>İrk ve ulusal kimlik</i>	197
<i>Kültürel değişim ve etnik köktencilik</i>	199
Eşitsizlik ve Kimlik Dinamikleri – İrk, Sınıf ve Toplumsal Cinsiyet	202
<i>İrk ve sınıf eşitsizlikleri kuramsallaştırmak</i>	203
<i>İrk ve alt sınıflar</i>	203
<i>Sınıfın önceliğine meydan okumak</i>	204
<i>İrk ve toplumsal cinsiyet</i>	204
<i>Kimlik karmaşası: İrkçilik, toplumsal cinsiyet ve cinsellik</i>	206
<i>İrk, sınıf ve toplumsal cinsiyeti yeniden düşünmek</i>	207
Bölüm Özeti	208

8 – İktidar, Siyaset ve Devlet 210

Giriş	212
<i>İktidar yapılarını yeniden düşünmek</i>	213
<i>İktidar yapılarından iktidar ağlarına mı?</i>	214
Toplumsal İktidar Üzerine Klasik Yaklaşımlar	217
<i>İktidarın dağılımına dair çoğulcu yaklaşımlar</i>	217
<i>Yeni çoğulculuk (Neo-pluralizm)</i>	219
<i>İktidarın dağılımına dair Marksist yaklaşımlar</i>	220
<i>Araçsalci Marksist yaklaşımlar</i>	221

<i>Yapısalcı Marksist yaklaşımlar</i>	222
<i>Gramsciyeen Marksist yaklaşım</i>	223
Sınıf Siyasetinin Ötesi	226
<i>Sınıf ayrımları, toplumsal ayrımlar, siyasi kimlikler ve çıkarlar</i>	226
<i>Seçim siyaseti: Sınıf temelli oy verme davranışı sona mı eriyor?</i>	229
<i>Özel sektör ve kamu sektörü ayrışması: Sınıf siyasetinden tüketim siyasetine mi?</i>	230
<i>Yeni toplumsal ayrışmalar, yeni toplumsal hareketler</i>	231
Modern Devlet	236
<i>Modern devletin inşası</i>	237
<i>Demokratik devlet</i>	238
Küreselleşme, İktidar ve Demokrasi	240
<i>Eşzamanlı bütünleşme ve parçalanma</i>	241
<i>Küresel yönetim</i>	242
<i>Yeni bir kozmopolit demokrasiye doğru mu?</i>	244
Sonuç: Siyaset Sosyolojisinde Yeni Yönelimler	245
Bölüm Özeti	247

Kısım 3

3. Ünite: Toplumsal Yaşamın Farklı Boyutları 251

9 – Aile Hayatı 252

Giriş	254
Talcott Parsons: Çekirdek Aile ile Sanayi Toplumu Arasındaki Uyum	256
Michel Foucault: Söylemler ve Toplumsal Hayat	259
Modern Öncesi Aile Hayatı ve Dini Söylemler	260
Modern Aile Hayatı ve Tıbbi Söylemler	261
<i>Üreme teknolojileri ve anneliğin tıbbileştirilmesi</i>	262
<i>Aile terapisi ve evliliğin tıbbileştirilmesi</i>	264
Devlet ve Aile Hayatı: Aile Politikasının Siyaseti	264
<i>Sosyal devletçilik</i>	265
<i>Anti-sosyal devletçilik: Yeni Sağ</i>	265
<i>Pro-natalizm</i>	267
<i>Topluluk temelli bakım</i>	268
<i>Yeni İşçi Partisi'nin sosyal devletçiliği</i>	268
Çekirdek Aile Üzerine Düşünmek:	
Sosyal Devletçi Yaklaşımlara Sosyolojik Tepkiler	269
<i>Toplumcu Muhafazakarlık: Sosyolojide Sosyal Devletçiliği Savunmak</i>	270
Sosyal Muhafazakarlığın Kurtuluşçu Eleştirisi	273
<i>Kurtuluşçu anti-sosyal devletçilik (1): Marksizm ve çekirdek aile</i>	275
<i>Kurtuluşçu anti-sosyal devletçilik (2): Radikal feminizm ve çekirdek aile</i>	276
<i>Kurtuluşçu anti-sosyal devletçilik (3): Cinsel özgürlükçülük</i>	278
Modern Aile Hayatında Farklılık ve Çeşitlilik	278
<i>Boşanma</i>	279
<i>Tek ebeveynli haneler</i>	279
<i>Evlenmeden birlikte yaşama</i>	280
<i>Evlilik</i>	280
<i>Yaşam döngüsü mü, yaşam seyri mi?</i>	281
<i>İnsanın failliği ve aile</i>	282
<i>Postmodern kuram ve aile</i>	283
Bölüm Özeti	286

10 – Eğitim 288

Giriş 290

Eğitimin Toplumsal Bağlamı 293

Yapısal-işlevselci yaklaşım 293

Bir çatışma yaklaşımı: Mütakabiliyet kuramı 294

Eğitim, devlet ve statü grupları 296

Statü grupları ve toplumsal kapanma 297

Değerlendirme 299

İngiltere’de ekonomi, eğitim ve toplumsal “gerileme” 299

Eğitim, Toplumsal Eşitsizlik ve Farklılık 301

Eğitimde toplumsal farklılaşma: Sınıf, toplumsal cinsiyet ve etnisite 302

Eğitimde sınıfsal farklılıklar 302

Eğitimde toplumsal cinsiyet farklılıkları 303

Eğitimde etnik farklılıklar 307

Toplumsal Farkı ve Okul Başarısını Açıklamak 309

Okul dışı açıklamalar: Doğalcı ve kültürelci yaklaşımlar 309

Doğalcı yaklaşımlar: “O akıllı çocuk kimmiş bakalım?” 310

Kültürelci yaklaşımlar: “Kimmış o tatlı çocuk bakalım?” 311

Okul içi açıklamalar: Okulun örgütsel yapısı ve okul kültürü 314

Etiketleme kuramı ve sınıf içi süreçler 315

Eğitimsel ayrışma: Tanımlar ve açıklamalar 319

Etkin ve Edilgen Öğrenciler: Öğrenci Kimliği, Okullar, Kültür ve Emek Pazarı 320

Etkin öğrenci ve stratejik karar alma 320

Diploma enflasyonu ve emek piyasası: Makro boyut 322

Sonuç 324

Bölüm Özeti 326

11 – İş ve İş Dışı 328

Giriş 330

Günümüz Toplumunda İşin Konumu 331

Modern İş Kavramının Doğuşu 332

Emek süreci 334

Çalışmanın anlamı ve iş memnuniyeti 341

Çalışanların işe karşı tutumları 343

Toplumsal Cinsiyet, Etnisite, Yaş, Engellilik ve İş 344

Toplumsal cinsiyet 344

Etnisite 347

Yaş 349

Engellilik 351

Endüstriyel Çatışma 352

İşin Geleceği 354

İş, iş dışı ve boş zaman 354

Neo-Marksist yaklaşım 356

Feminist yaklaşım 356

Postmodernist yaklaşım 357

Popüler Kültür, Televizyon ve Boş Zaman 359

Sonuç 361

Bölüm Özeti 362

12 – Medya 364

Giriş 366

Medya Araştırmalarında Sosyolojik Yaklaşımlar 367

Küçülen Dünya: Yeni İletişim Teknolojileri ve Bağlantısallık 371

Elektronik küresel köyün doğuşu 370

Genişleyen Küresel Medya Pazarı 371

Küresel medya pazarı ve televizyon programlarının dolaşımı 371

Televizyon program akışı: Tek yönlü uluslararası bir yol mu yoksa yamalı bir bohça mı? 372

Ulusötesi medya şirketleri 375

Küresel Medya İçerikleri: Piyasanın ve Devletin Etkisi 378

Küresel homojenlik ve basitleştirme 378

Bilgi toplumu mu, bilgilenmiş toplum mu? 379

Devlet denetimi 381

Küresel İzleyiciler: Medya Alımlaması 381

İzleyici olarak toplumsal aktörler 382

Küresel izleyiciler ve medya mesajları 383

Her şeye kadir izleyici 386

Bilgi uçurumu 387

Sonuç 389

Bölüm Özeti 390

13 – Sağlık, Hastalık ve Tıp 392

Giriş: Sağlık, Hastalık ve Tıbbın Toplumsal Temeli 394

Kuramsal Yaklaşımlar 397

Parsonsci işlevsecilik ve “hasta rolü” 398

Sembolik etkileşimcilik ve hastalığın toplumsal inşası 399

Marksist kuram 401

Feminist yaklaşımlar 403

Foucaultcu yaklaşım 404

Yaklaşımların birleştirilmesi: Turner’ın katkısı 405

Tıp Mesleği ve Anaakım Tıbbın Gücü 406

Sağlıkta Eşitsizlikler 413

Günümüz Sağlık Sistemi 415

Sağlık, Hastalık ve Tıbbın Küreselleşmesi 419

Sonuç 420

Bölüm Özeti 420

14 – Suç 422

Giriş 424

Modernist Kriminoloji 427

Suç Altkültürü Kuramları 428

Etiketleme Kuramı 432

Marksist Kriminoloji 435

Sol Realizm 437

Sağ Realizm 442

Feminist Kriminoloji 444

Modernist Kriminoloji ve Postmodernist Eleştiri 448

Sonuç 450

Bölüm Özeti 451

15 – Bilgi, Din ve İnanç 454

Giriş 456

Büyük Ayrım Fikri 456

Bilim Nedir? 458

Bilim, Rasyonalizm ve Büyü Bozumu 460

Bilimsel ve Bilim Dışı Bilgiye Yaklaşımlar 461

Sembolik antropoloji ve fenomenoloji 461

Yapısal işlevselcilik 461

Rasyonalizm 462

Görecelikçilik 462

Modern Toplumlarda Sekülerleşme Kuramları 463

Bryan Wilson 464

Ernest Gellner 465

Michel Foucault 466

Bryan Turner 467

Sekülerleşme Karşıtı Yaklaşımlar 468

Modern öncesi dönemde bilim ve bilim dışının bir aradalığı 468

Din ne yapıyorsa odur (1): Bilgi ve anlam arayışı 470

Din ne yapıyorsa odur (2): Din, entegrasyon ve dayanışma 472

Bilim İnsanları da İnsandır: Bilimsel Akılcılık ve Nesnelliğin Gizemini Ortadan Kaldırmak 474

Temenniye dayalı düşünce: Bilimde ve bilim dışında akıl dışı düşünce 474

Toplumsal bir ürün olarak bilim 476

Görecelik 478

Göreceliğe Tepkiler 479

Bilişsel göreceliğe itirazlar 479

Ahlaki göreceliğe itirazlar 480

Bölüm Özeti 481

Kısım 4

4. Ünite: Sosyolojik Kuram ve Yöntem 485

16 – Sosyolojik Araştırmanın İlkeleri 486

Giriş 488

Sosyolojik Sorular 488

Kuramsal Yaklaşımlar ve Araştırma Metodolojileri 493

Anket 497

Gözlem 503

Gözlem ve güvenilirlik 505

Vaka analizi 507

Feminist Metodoloji ve “Eril Akım” Araştırmanın Eleştirisi 508

Postmodernite ve Araştırma Metodolojisi 510

Bölüm Özeti 511

17 – Klasik Toplumsal Kuram, Feminizm ve Modernite 514

Giriş 516

Klasik Sosyolojik Kuramlar 518

Émile Durkheim 518

Durkheim’in projesi: Sosyolojik akılla toplumsal ilerleme 518

Durkheim’in kuramsal yaklaşımı: Ahlaki düzenin önemi 519

Daha ileri bir toplumsal düzen olarak modernite 520

<i>Toplumsal sorunlara bilimsel çözümler</i>	522
Karl Marx	525
<i>Modernite: İnsani potansiyelin özgürleşmesi</i>	525
<i>Yabancılaşma: İnsani yaratıcılığın inkârı</i>	526
<i>Ekonomik sömürü ve sınıf mücadelesi</i>	526
<i>Kapitalizmin iç çelişkileri</i>	528
<i>Marx'a yöneltilen eleştiriler</i>	530
Max Weber	531
<i>Weber'in toplumsal eylem kuramı</i>	532
<i>Rasyonalizasyon ve modernite</i>	533
Feminizm, Toplumsal Kuram ve Modernite	537
<i>Feminist kuram ve klasik liberal kuram</i>	538
<i>Feminist kuram ve modern toplumsal kuram</i>	539
<i>Modern feminist kuramlardaki sorunlar</i>	543
Bölüm Özeti	544
18 – Toplumsal Yaşamın Oluşumu: Eylem ve Anlam Kuramları	546
Giriş	548
Aktörler ve Anlamlar: Çeşitli Eylem Kuramları	549
<i>Weber'in toplumsal eylem kuramı</i>	550
<i>Sembolik etkileşimcilik</i>	551
<i>Fenomenolojik sosyoloji</i>	555
<i>Etnometodoloji</i>	557
<i>Özet: Yaratıcı toplumsal eylem</i>	559
Dil ve Toplumsal Anlam: Postyapısalcılık	560
Bölüm Özeti	563
19 – Modernite, Postmodernite ve Toplumsal Kuram	564
Toplumsal Kuramı Yenileme Sorunu	566
Postmodernite: Kapitalist Toplumsal Yapının Yeni Bir Evresi Mi?	569
Postmodernizm, Dil ve Söylem	572
<i>Toplumsal yaşam bir dil midir? Yapısalcılık ve postyapısalcılık</i>	572
<i>Toplumsal yaşam bir dil midir? Söylem ve gerçeklik</i>	572
Feminist Kuram, Postmodernizm ve Postyapısalcılık	577
<i>Feminizm ve postmodernizm</i>	577
<i>Feminizm ve postyapısalcılık</i>	579
Postmodernizm Karşıtlığı	581
<i>Benliği yeniden keşfetmek</i>	582
<i>Habermas ve aklın savunusu</i>	583
<i>Beck, düşünümsel modernite ve risk toplumu</i>	585
Düşünümsel Sosyoloji: Sosyolojinin Amacını Yenilemek	586
Bölüm Özeti	587
Terimler Sözlüğü	591
Konu Dizini	603
Kaynakça	625

kutular listesi

- 1.1. Durkheim 6
- 1.2. Marx 11
- 1.3. Weber 13
- 1.4. Küresel hip-hop kültürü: Bilgi sahibi failler olarak insanlar 18
- 1.5. Toplumsal yapı ve insan yaratıcılığı 20
- 2.1. Ford için çalışmak 31
- 2.2. Tüketim bir direniş biçimi olabilir mi? 33
- 2.3. Toplumun McDonalddlaştırılması mı? 34
- 2.4. Geleceğin teknolojileri: Gerçek ve kurgu 36
- 2.5. Modernite ve Holokost 38
- 2.6. Kamusal ve özel dünyalar: medyanın etkisi 41
- 2.7. Özel ritüeller, kamusal baskılar 43
- 3.1. Sosyolojinin değişen gündemi 50
- 3.2. Fordizmden küresel post-Fordizme 59
- 3.3. Dünyanın en büyük ilk 10 markası 60
- 4.1. Artan küresel servet ve küresel yoksulluk seviyeleri 81
- 4.2. Londra'da servet ve emek: Değişen toplumsal bağlam 83
- 4.3. Eğitim politikası ve toplumsal dezavantaj 87
- 4.4. İlk işe giriş ve gelecekteki yaşam şansları 92
- 4.5. Demografik dönüşüm 94
- 4.6. Bir dışlanma sosyolojisine doğru 97
- 4.7. Engellilik sosyolojisinin çalışma alanları 98
- 4.8. Tıbbi engellilik modeli 98
- 5.1. Eski ve yeni orta sınıf 115
- 5.2. Mavi yakalı işçiler ve işyerindeki değişimler 120
- 5.3. Farklı sermaye türleri 121
- 5.4. Mesleki yaşamın geleceği 130
- 5.5. Alt sınıf neden sorunlu bir kavramdır? 130
- 5.6. ABD ve İngiltere'de sınıf gerçeği 133
- 6.1. Küresel ölçekte toplumsal cinsiyet eşitsizliği 143
- 6.2. "Ben kadın değil miyim?" 145
- 6.3. Bedenin toplumsal cinsiyetlendirilmesi 148
- 6.4. Bebek yapmak 164
- 6.5. Zorunlu heteroseksüellik mi? 169
- 6.6. Mahkeme salonunda cinsellik ve şiddet: Cinsel çifte standardın etkisi 170
- 7.1. Irk ve Bilim 179
- 7.2. Terminolojik sorunlar 181
- 7.3. Küresel göç, 1945–73 182
- 7.4. Irk eşitsizliğinin boyutları 187
- 7.5. "İrksal ikilik" anlayışının sınırları 189
- 7.6. Ayrımcılığa dair bilimsel kanıtlar 192

7.7.	İrkçiliğin boyutları: Konut örneği	194
7.8.	Manşetlerdeki ırkçılık: Medyada ırk ve azınlık temsilleri	196
7.9.	Ulus bilincinin inşası: Norveç'teki Sami halkı	199
7.10.	Bir kimlik ikilemi mi? Karma kökenli bireyler	200
7.11.	Melezliğin sınırları	201
7.12.	Moda sektörünü analiz etmek	205
8.1.	İktidar ve internet	216
8.2.	Üçüncü Yol: Yeni bir hegemonya mı?	225
8.3.	Geleceğin değerleri	232
9.1.	İşlevselcilik ve aile	256
9.2.	Çekirdek ailede ilişkiler ve kimlikler	257
9.3.	1991 Çocuk Nafakası Yasası	260
9.4.	Yeni Sağ'ın anti-sosyal devletçiliği	267
9.5.	Ailenin "ölümü" söyleminin abartılmasının sakıncaları	272
9.6.	Ebeveynlik açığı	273
9.7.	Mutlu aileler: Bir sessiz sinema oyunu	274
10.1.	Toplumsal kapanma mesaisi	298
10.2.	Savaş sonrası İngiltere'sinde meritokrasi mi?	302
10.3.	İrk, kalıtım ve zekâ	311
10.4.	Kapsayıcı eğitim reformu	315
10.5.	Afro-Karayipli kızların eğitim stratejileri	321
11.1.	İş, iş dışı ve işsizlik	354
12.1.	AOL/Time Warner	377
12.2.	News Corporation	377
12.3.	Southall'da Hint filmleri izleme deneyimi	386
13.1.	Ölüm söylemi	405
13.2.	Hamileliğin tıbbileştirilmesi	409
13.3.	Anaakım hekimlerin rakipleri üzerindeki denetim biçimleri	412
13.4.	ABD sağlık sisteminin özellikleri	416
13.5.	Sağlık politikaları ve bireysel risk	418
14.1.	Suç, toplumsal cinsiyet ve yaş	430
14.2.	Suç altkültürü	431
14.3.	Etiketlerin yapılandırılması	433
14.4.	Seçici bir yasal uygulama: Durdurma ve arama	434
14.5.	Suç ve kapitalizm	436
14.6.	Mağduriyet riskinde eşitsizlik	439
14.7.	Sol ve sağ realizm	442
14.8.	Suçun durumsal bağlamları	444
14.9.	Gizli mağdurlar: Kadınlara yönelik hane içi şiddet	447
14.10.	Söylemler ve ceza adaleti sistemi	449
15.1.	Bilim, din ve sekülerleşme	464

15.2.	Seküler bir toplumun özellikleri	465
15.3.	İronik kültürler ve anlam endüstrisi	466
15.4.	Mülkiyet, cinsellik ve sekülerleşme	468
15.5.	Köktencilik ve postmodernite	470
15.6.	Bilimsel düşünce ve bilimsel pratik	477
16.1.	Miras ve ev fikri	489
16.2.	Bazı yararlı istatistiksel kaynaklar	498
16.3.	İkincil veri kaynağı olarak resmî istatistikler	499
16.4.	Doğu Londra'da aile yaşamı üzerine anket çalışması	502
16.5.	"Özüne dokunmak:" Yorumsamacı gözlemin doğrulanması	506
17.1	Émile Durkheim (1858–1917)	518
17.2.	Durkheim ve işlevselcilik	520
17.3.	Durkheim ve pozitivism	523
17.4.	Karl Marx (1818-1883)	525
17.5.	Max Weber (1864–1920)	531
18.1.	Erving Goffman ve etkileşimin politikası: Toplumsal yaşam bir sahne midir?	553
18.2.	Etnometodoloji ve anlamın koşulluluğu	560
18.3.	Dilin anlamının tarihsel göreliliği	562
19.1.	Kültür ve bilgi: Erken moderniteden postmoderniteye	568
19.2.	Ekonomik moderniteden postmoderniteye	571

önsöz

Bizimki esasen trajedilerle dolu bir çağ, bu yüzden bu çağı kabullenmeyi trajik bir şekilde reddediyoruz. Kıyamet kopmuş, yıkıntılar arasındayız, küçük yaşam alanları kurmaya, küçük umutlar beslemeye başlıyoruz. Bu oldukça zor bir iş, geleceğe giden engebesiz bir yol yok, ama ya yolların etrafından dolaşıyoruz ya da engeleri aşımaya çalışıyoruz. Gökkubbe üzerimize yıkılmış olsa da yaşamak zorundayız.

D. H. Lawrence

[F. L. Schuman, *International Politics*, 3. baskı, McGraw-Hill, 1941'den alınmıştır]

11 Eylül 2001 saldırılarının ardından dünya daha karanlık ve tekinsiz bir yer gibi görünüyor. Ders kitabımızın bu yeni baskısını, toplumdaki bilgi arayışının her zamankinden daha acil olduğu bir zamanda tamamlıyoruz. Rakip idealler ve derin uçurumlarla birbirinden ayrılmış yaşam biçimlerini anlamaya ve daha da önemlisi, verili kabul ettiğimiz inanç ve varsayımlarımızla aramıza nasıl mesafe koyacağımızı öğrenmeye dehşet ihtiyacımız var. Ayrıca toplumdaki sıradan insanların, paramparça değilse bile tehdit altında olan ve istikrarsızlaşan hayatlarının kırıntılarını bir araya getirme gücünü nereden bulduklarını da anlamamız gerekiyor. Bunu, gündelik hayatta başka insanlarla etkileşime girerek ve karşılıklı güven ve desteğin ifadesi olan rutinleri yeniden üreterek gerçekleştiriyorlar. D. H. Lawrence, Birinci Dünya Savaşı'nın ardından yukarıdaki sözleri kaleme alarak, kıyamet kopmuş ve gökkubbe üzerimize yıkılmış olsa da "yaşamak zorunda olduğumuzu" ve bunu toplumsal yaşamın gündelik becerileriyle başaracağımızı hatırlatmıştı: "*Küçük yaşam alanları kurmaya, küçük umutlar beslemeye başlıyoruz.*"

Korkunun etkisi, ona bilgi ve karşılıklı anlayışla karşı koyabildiğimiz takdirde azalır. Küreselleşmeyi tetikleyen, kapitalizmin ve Batı kapitalizminin hakimiyet alanını genişleten güçleri anlarsak, belli grupların ve kültürlerin buna neden bu kadar şiddetle direndiğini de anlayabiliriz. Değişen toplumsal yapıları anlamamıza yardımcı olması için sosyolojiye ihtiyacımız var. Aynı zamanda, gündelik toplumsal yaşamın içindeki karmaşık süreçleri anlayabilirsek, insanların bu toplumsal güçler karşısında yaşamayı bir şekilde de olsa becerdiklerini ve bazen yaşamının ve hayatlarını şekillendirmenin alternatif yollarını bulabildiklerini görebiliriz.

Sosyologlar olarak, bir yandan dünyadaki iktidar ve tahakküm yapılarını anlamalı, diğer yandan da insanların başkalarıyla girdikleri etkileşimler aracılığıyla hayatlarını yaratıcı bir şekilde nasıl inşa ettiklerinin ayırında olmayı sürdürmeliyiz. Toplumsal kurumlar hiçbir zaman kusursuz ve kadiri mutlak değildir; insanlar her zaman bu yapıların içinde bir şekilde yaşamlarını sürdürmelerine ve tamamen tepeden dayatılmamış bir kimlik edinmelerine imkân veren alanlar bulurlar. Dahası, büyük toplumsal sistemlerin işleyişi neredeyse her zaman kusurlarla doludur ve insanlar bu kusurlardan doğan sorun ya da krizlerin içinde dahi bir şeyleri değiştirmenin fırsatını yakalarlar.

Bu dördüncü baskıda, önceki yaklaşımımızı temel aldık ve genişlettik. **Küreselleşmenin** dönüştürücü etkisinin yanı sıra **modernitenin** gücünü ve moderniteyle ilişkili sorunları anlamının önemini vurgulamaya devam ediyoruz. Daha önce olduğu gibi kişisel ve toplumsal **kimliği** hızla değişen ve hararetle tartışılan bir alan

olarak ele alıyoruz. Bu yeni baskıyı hazırlamak, bize bu konulara yaklaşımımızı genişletme ve derinleştirme fırsatı verdi. Örneğin artık kitle iletişim araçları, feminist sosyal teori ve postmodernizm etrafındaki eleştirel tartışmalar gibi konularda daha ayrıntılı değerlendirmeler sunabiliyoruz. Ayrıca eğitim ve suç gibi politika alanlarındaki yaklaşımımızı da güncelleyebildik. Daha açık bir ifadeyle, “standart” sosyolojik araştırmaları ve kuramları peş peşe sıralamaktan her zamankinden daha uzağız. Sosyologların çalışmaları her gün biraz daha genişliyor ve zenginleşiyor. Bu nedenle, genel geçer bir sosyoloji “kanonu” derleme eğiliminden kaçındık.

Bunun yerine, kafa karıştırıcı ve bazen de korkutucu olan bir dünyada bilgi arama çabası olarak sosyolojinin zenginliğini ve çekim gücünü aktarmaya çalışacağız. Sosyologlar olarak hepimiz iflah olmaz bir meraktan mustaribiz ve farklı düşüncelerin ve yaşam biçimlerinin özgünlüğünü (ya da “göreceliğini”) memnuniyetle kabul ederiz. Ancak sosyologlar aynı zamanda bu dünyayı anlamak da isterler. Bu kitapta da sosyolojinin mantığa ve kanıta dayalı, incelikli bir zanaat olduğunu göstermeye çalışıyoruz. Bize göre, bu zanaat herhangi bir argüman veya iddianın yekdiğeri kadar iyi olduğu basit bir “görecelikçiliğe” asla dönüşmemeli.

Bu ders kitabının her zaman tek bir amacı oldu: Yakın zamanlı araştırmalar ve cari tartışmalarla güncelliğini koruyarak, öğrencilere sosyolojik bilgiye uzanan kısırtıcı ve zorlayıcı bir yol sunmak. Bu amacın temelinde, sosyolojik muhakemeyi teşvik ederek, öğrencilerimizi toplumsal dünyalarını anlayıp yaratıcı bir şekilde değiştirmeleri için gerekli becerilerle donatma umudumuz yatıyor.